

Krosno - Polsko

Dohoda o spolupráci byla podepsána 12. září 2009 v Uherském Hradišti a 30. srpna 2009 v Krosnu. Město Krosno leží na řece Wisloka, na jihovýchodě Polska v Podkarpatském vojvodství. V současnosti čítá asi 48 tisíc obyvatel, leží v dostupné vzdálenosti letiště. V mnohém se podobá Uherskému Hradišti, je to středověké královské město, dynamicky se rozvíjející.

Historie

Území dnešního Krosna bylo osídleno již ve starší době bronzové (1600 - 1400 př. n. l.). Ve 2. století př. n. l., v době laténské, sídlili v oblasti Keltové. V 10. století n. l. se zde natrvalo usadili Slované. První písemná zmínka o městě Krosno pochází z r. 1282. Již v této době zde existovalo dřevěné kanalizační potrubí (druhé nejstarší v Polsku) ústící do řeky Wislok. Kolem r. 1300 byla ve městě postavena první sakrální stavba (dnešní presbytář ve františkánském kostele). Za vlády krále Kazimíra Velkého (polovina 14. století) se Krosno stalo součástí polského království a král mu udělil městská privilegia. Bylo založeno městské opevnění, postavena první radnice, založena farnost. V tomto období tvořili 3/4 městského obyvatelstva němečtí přistěhovalci.

V 15. století se zde rozvíjela výroba bavlny a lněného plátna, která se stala významným odvětvím zdejšího průmyslu. V r. 1461 povolil městu král Kazimír IV. výstavbu dřevěného vodovodu s přívodem vody z řeky Lubatówka. Jednalo se o jeden z prvních městských vodovodů v Polsku a byl používán až do začátku 19. století. V letech 1473 a 1474 se město úspěšně ubránilo útoku Maďarů. 16. století bylo obdobím rozkvětu města. Jako jedno z mála polských měst bylo opatřeno dvojitými hradbami a stalo se velkým obchodním centrem, především v oblasti obchodování s tkaninami a maďarským vínem. V r. 1614 přišli do města jezuité, kteří zde zřídili známé kolegium. V 18. století zaznamenalo Krosno úpadek. Po tzv. prvním dělení Polska připadlo Krosno Rakousku. V roce 1854 Ignacy Łukasiewicz, vynálezce petrolejové lampy, založil se svými dvěma partnery poblíž Krosna v Bóbrka ropný důl na světě. Ropa zde byla čerpána ze 30 - 50 m hlubokých, ručně kopaných šachet. studní. O něco později byly šachty prohloubeny do hloubky 150 metrů. V r. 1884 bylo Krosno napojeno na železniční síť, a tak získalo spojení s městy Husjatyn a Zwardoń. O tři roky později byla ve městě otevřena tkalcovská škola. V r. 1901 byla otevřel Michał Miesowicz v Krosnu první polskou továrnu na hodinky, která fungovala až do roku 1938. V roce 1905, byla postavena ropná rafinérie a Krosno se stalo důležitým centrem petrochemického průmyslu. V roce 1914 byla do provozu uvedena první elektrárna. Během 1. světové války bylo město opakovaně obsazeno ruskými a rakouskými vojsky. V r. 1918 se Krosno stalo součástí polského státu. V r. 1920 byla postavena sklářská huť a Krosno se začalo řadit k největším sklářským centrům ve středním Polsku. V r. 1932 se otevřelo letiště a o šest let později byla do Krosna přestěhována letecká škola Bromberg (Bydgoszcz). Po začátku 2. světové války, 6. září 1939, obsadila Krosno německá armáda. 1. září 1944 bylo město osvobozeno Rudou armádou.

Významné památky a zajímavosti města

- **Farní kostel Nejsvětější trojice** - pochází ze 14. století, interiér je barokní
- **Dřevěný kostel sv. Vojtěcha** - dle legendy jej v 15. století postavil sv. Vojtěch, přestavěn v r. 1903
- **Kapucínský kostel a klášter** - postaveny v 18. až 19. století

- **Židovský hřbitov** - pravděpodobně z konce 19. století, jediná památka na místní židovskou komunitu
- **Náměstí** - vícepodlažní měšťanské doby s charakteristickým kamenným podloubím ze 16. a 17. století
- **Městské hradby ze 14. století**
- **Muzeum řemesel**
- **Podkarpatské muzeum** - muzeum polských tradic.

Spolupráce s Uherským Hradištěm

Dohoda o spolupráci byla podepsána 12. září 2009 v Uherském Hradišti a 30. srpna 2009 v Krosnu na základě schváleného usnesení Zastupitelstva města Uherské Hradiště č. 177/12/Z/2008 ze dne 09. 06. 2008. První vztahy byly navázány v srpnu 2007 v Privernu na Konferenci evropské integrace. Krosno je otevřené akcím, na které lze čerpat prostředky z EU - v červenci 2010 vystupovalo jejich městské loutkové divadlo na Masarykově náměstí. Partnerství měst Uherské Hradiště a Krosno vyhovuje podmínkám získávání financí z Operačního programu nadnárodní spolupráce a Operačního programu meziregionální spolupráce.

Internetové stránky města Krosno: www.krosno.pl; www.visitkrosno.pl

Zveřejněno 16. prosinec 2016, aktualizováno 26. srpen 2022, vytištěno 25. květen 2024